

RAZPIS MEDNARODNEGA NATEČAJA ZA URBANISTIČNO IN ARHITEKTURNO ZASNOVO PRENOVE PLEČNIKOVEGA ŠTADIONA

Projektni svet za prenovu Plečnikovega štadiona v sestavi:

Prof. Janez Koželj, podžupan MOL, Maja Ivanič, predstavnica IO DAL in Bojan Strajnar, predstavnik investitorja je dal pobudo in izvedel postopek za razpis mednarodnega vabljenega anonimnega natečaja za urbanistično in arhitekturno rešitev prenove Centralnega stadiona Jožeta Plečnika v Ljubljani.

Štirje domači in štirje mednarodni arhitekturni biroji s preverjenimi referencami so bili povabljeni, da na osnovi programskih izhodišč, urbanističnih in konservatorskih smernic izdelajo urbanistično in arhitekturno zasnovo prenove in dozidave štadiona, ki naj upošteva kompozicijo spomenika in značaj Plečnikove arhitekture.

Izbrana rešitev bo služila kot obvezna strokovna podlaga za pripravo OPPN. Investitor se bo s svojimi programi prilagodil izbrani zasnovi prenove. V pripravi projektne dokumentacije bo moral izbrani projektant upoštevati projektne pogoje. V primeru realizacije projekta bo FIFA podelila poseben certifikat za izgradnjo stadiona v izjemnem arhitekturno zgodovinskem okolju kot primer dobre prakse. Natečaj teče od 4. 12. 2008, zaključek natečaja bo 26. 2. 2009, zaključek ocenjevanja bo 12. 3. 2009, končno poročilo in razstava natečajnih del bosta pripravljena 19. 3. 2009.

Sodelujoči biroji:

1. Souto Moura-Arquitectos, S.A., Portugalska
Vodilni portugalski arhitekturni biro za posebne rešitve štadionov,
2. Dale Jones-Evans Pty LTD Architecture, Avstralija
Uveljavljen avstralski arhitekt, poznavalec Plečnika, avtor urbanistično-arhitekturne zasnove olimpijskega športnega parka v Sydney-u,
3. GMP, von Gerkan, Marg und Partner Architekten, Nemčija
Mednarodni arhitekturni biro iz Berlina, specializiran za izgradnjo in prenovu nogometnih štadionov po vsem svetu, projektanti štadionov za svetovno nogometno prvenstvo v JAR, prenovljenega olimpijskega štadiona v Berlinu,
4. Ruben Reddy Architects, Južna Afrika
Arhitekturni biro, ki je izdelal idejno študijo prenove štadiona za Bežigradom, sodeluje v tehnični komisiji FIFA za izgradnjo stadionov, koordinator izgradnje stadionov za SP 2010 v Južni Afriki
5. Atelier arhitekti, Jurij Kobe, Slovenija
Prodoren in vsestransko izkušen projektantski biro z veliko nagrajenimi projekti in izvedenimi novo gradnjami in prenovami,
6. Bevk&Perovič arhitekti, Slovenija
Projektni biro mlajše generacije z veliko različnimi nagrajenimi in izvedenimi projekti

7. Biro Ravnikar-Potokar, Slovenija

Vodilni slovenski arhitekturni biro, izredno uspešen pri številnih zahtevnih projektih in izvedbah, poznavalci Plečnikovih del,

8. Prof. dr. Boris Leskovec

Predstojnik Katedre za arhitekturo športa na FŠ , udeleženec številnih natečajev za arhitekturne in urbanistične rešitve športnih objektov in športnih kompleksov doma in v tujini sodeluje na natečaju z arhitektom Johnom Geraintom iz Londona, ki vodi izgradnjo olimpijskega štadiona v Londonu 2012.

Ocenjevalno komisijo sestavljajo:

Prof. Janez Koželj, u.d.i.a., podžupan MOL, predsednik komisije,

Maja Ivanič, u.d.i.a., predstavnica IO DAL, članica,

Janko Zadavec, u.d.i.a., predstavnik ZAS, član,

Saša Randić, predstavnik SAH, Hrvaška, član,

Dr. Robert Peskar, predstavnik ZVKDS, član,

Joc Pečecnik, investitor, član,

Bojan Strajnar, u.d.i.a., predstavnik investitorja, član

Charles Botta, predstavnik tehnične komisije FIFA, član

Ana Struna Bregar, u.d.i.a., poročevalka,

Boris Matič, u.d.i.a., poročevalec.

Urbanistične smernice za prenovu štadiona določajo:

1.

Največji obris (gabarit) v tlorisu in prerezu, ki ga lahko zavzame morebitna širitev obstoječega štadiona v širino, dolžino in višino. Z določili o največjem možnem obrisu prenovljenega štadiona so tako opredeljene stavbne linije oziroma gradbene meje, potrebni odmiki od sosednjih stavb, višinske kote venca strehe nad tribunami in kote višine vencev možnih prizidanih stavbnih volumnov. Določila o največjem možnem obrisu (gabaritu) prenovljenega štadiona zagotavljajo:

1. vidnost in osvetljenost nogometnega igrišča po zahtevah FIFA in UEFA,
2. osončenost oziroma osvetljenost sosednjih stavb,
3. proste površine, potrebne za zbiranje in umik gledalcev,
4. proste površine za dostop urgentnih vozil, požarne in intervencijske poti,
5. skladnost z geometrijo in kompozicijo Plečnikove zasnove stadiona,
6. skladna razmerja novih elementov do elementov delov Plečnikove, skladno s kulturno varstvenimi smernicami,
7. obseg spremljajočega in dopolnilnega programa štadiona, ki omogoča obratovanje, poslovanje in vzdrževanje štadiona.

2.

Dostop osebnih avtomobilov in avtobusov, uvoze v podzemno garažo, potrebno število parkirnih mest in oskrbovanje štadiona glede na ugotovitve prometne študije o obremenitvah obodnih cest in prepustnosti križišč ob konicah,

3.

Dostop gledalcev športnih tekem, množičnih prireditev in drugih obiskovalcev štadiona,

4.

Obseg prostih in zelenih površin,

5.

Število možnih kletnih etaž glede na izmerjeno globino podtalnice,

6.

Lokacijo vogalnega stolpa v primerni obliki in oddaljenosti od štadiona, v katerem so lahko dodatni programi štadiona kot hotel, ortopedska klinika - diagnostični center za športnike, poslovni in pisarniški prostori za panožna športna društva in klube, ipd.

7.

Urbanistične smernice za prenovu štadiona upoštevajo tudi stališča in ocene, ki jih je o idejni zasnovi skupine projektantov Redy&Botta sprejel Svet za razvoj in urejanje mesta pri podžupanu prof. Janezu Koželju.

Strokovno mnenje, ki utemeljuje urbanistične smernice za prenovo štadiona

Stadion za Bežigradom je nikoli dokončano delo in predstavlja ves čas začasno ureditev. Zgodovina izdelave načrtov in gradnje stadiona ter njegove uporabe dokazuje, da se je objekt glede na možnosti in potrebe sproti preurejal in opremil po delih, vendar nikoli temeljito in celovito. Takšne usode projekta se je zavedal tudi Plečnik, ko je zapisal, da so rešitvečasne, ker čakajo na čas, ko bo več denarja. V primerjavi z drugimi Plečnikovimi projekti v mestu ni štadion za Bežigradom niti prepričljivo zasnovana niti dosledno izpeljana oblikovalska stvaritev. Kombinacija opečnate ograje oboda, oblikovane po vzoru na beneški barok, in klasičnih prvih paviljona ter stebriščne lope, daje bolj vtis fragmentarnosti kot celovitosti arhitekture. Tudi sicer že tako okrnjena prvotna zamisel ni bila nikoli do konca uresničena tako, da so od 1923 vse do nedavno stadion zgolj zasilno preurejali. Danes propadajoč in zapuščen štadion ni več primeren za nobeno športno ali rekreativno dejavnost. Nedokončana zasnova sicer širokopotezno zamišljenega reprezentativnega stadiona objektivno opravičuje tako njegovo obsežnejšo preureditev kot bolj prožen pristop k p i ovi.

Nova ureditev naj doda k obstoječemu novo uporabno vrednost in primerno zagonsko infrastrukturo, ki jo sodoben stadion potrebuje za svoj obstoj in obratovanje. Pri tem je pomembno upoštevati načelno stališče, da ne sme nobena nova ureditev ali dodan element posnemati Plečnikove arhitekture, ampak mora nedvoumno in na primerno zadržan način izraziti nove prvine.

Po drugi strani naj bo nova ureditev kljub poudarjeni razliki v govorici konstrukcijskih rešitev, sodobnih gradiv in tehnologije prilagojena izvorni zamisli tako v merilu kot kompoziciji. Takšno izhodišče opravičuje iskanje skladnosti med ohranjenim in novimi deli z interpretacijo Plečnikove zasnove, nikakor pa z njenim posnemanjem. V tem smislu lahko skrbno preišljena in ustvarjalno oblikovana preureditev obstoječega stadiona z govorico sodobne arhitekture še poudari učinek in pomen izvorne zamisli.

Pripravil: JK/9.12.08